

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ผลกระทบของการเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติต่อคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน

นางสาวมุขธิดา นันดิชัย

ปริญญา

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรารวรรณ ศรีศิลป์นันท์

บทคัดย่อ

จากกระแสนิยมการจัดฟันในเด็กและวัยรุ่นที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในประเทศไทย การประเมินความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันควรประเมินผลกระทบของการเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติต่อคุณภาพชีวิตร่วมด้วย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของความผิดปกติของการเรียงฟันและความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันรวมถึงผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาในเด็กนักเรียนอายุ 13 ปีจำนวน 257 คนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยตรวจช่องปากเพื่อศึกษาความผิดปกติของการเรียงฟันและความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันโดยดัชนี Index of Orthodontic Treatment Need (IOTN) ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เดนทัล เฮลท์ คอมโพเนนท์ (Dental Health Component) ที่บันทึกการสบฟันและการทำหน้าที่ที่ผิดปกติของอวัยวะที่เกี่ยวข้อง และเอстетิก คอมโพเนนท์ (Aesthetic Component) ที่บันทึกความจำเป็นเมื่อพิจารณาในแง่ความสวยงามของการสบฟันทางด้านหน้าสัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อศึกษาผลกระทบของช่องปากต่อชีวิตประจำวันโดยใช้ดัชนี The Child - Oral Impacts on Daily Performance (Child- OI DP) เพื่อประเมินความชุกและความรุนแรง ได้แก่ คะแนน ความเข้ม และจำนวนกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบในชีวิตประจำวันที่สัมพันธ์กับช่องปากใน 8 กิจกรรม(การรับประทานอาหาร การพูด การทำความสะอาดช่องปาก การพักผ่อนนอนหลับ การยิ้ม การศึกษา การรักษาอารมณ์ให้เป็นปกติและการทำ

กิจกรรมทางสังคม) รายงานผลโดยค่าสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างความผิดปกติของการเรียงฟันและความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยใช้การทดสอบ Chi-Square เพื่อเปรียบเทียบความชุกและ ความเข้ม การทดสอบ Mann-Whitney และ Kruskal - Wallis เพื่อเปรียบเทียบจำนวนกิจกรรมที่มีปัญหา และคะแนนของปัญหา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อยละ 55.3 เพศชาย ร้อยละ 44.7 อายุเฉลี่ย 13.1(\pm 0.2) มีความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันเมื่อประเมินในแง่การสบฟัน ร้อยละ 93.0 โดยมีตั้งแต่ระดับจำเป็นเล็กน้อย ถึงจำเป็นมากที่สุด โดยร้อยละ 50.2 มีความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันในระดับจำเป็นมากที่สุด เมื่อประเมินในแง่ความสวยงาม ร้อยละ 16.0 มีความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันในระดับจำเป็นมาก ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาเด็กนักเรียน ร้อยละ 73.1 ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันที่สัมพันธ์กับสุขภาพช่องปาก ความเข้มของปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยมาก ร้อยละ 61.5 โดยได้รับผลกระทบ 1 กิจกรรมมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 32.7 การรับประทานอาหารเป็นกิจกรรมที่มีความชุกสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 49.4 ในจำนวนนี้ร้อยละ 23.7 ได้รับผลกระทบต่อการยิ้ม นักเรียน 71 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.6 ระบุว่าสาเหตุของผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจากความรู้สึกมีการเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติ ในกลุ่มนี้การยิ้มเป็นกิจกรรมที่มีความชุกสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 46.5 เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ไม่รู้สึกมีการเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติ พบว่ามีคะแนนปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ($p=0.02$) คะแนนการพูด ($p=0.03$) คะแนนการทำความสะอาดช่องปาก ($p=0.03$) และคะแนนการยิ้ม ($p<0.001$) ระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

ดังนั้น ในภาวะที่อัตรากำลังของทันตแพทย์จัดฟันขาดแคลนโดยเฉพาะในภาครัฐ การประเมินความจำเป็นในการรักษาทันตกรรมจัดฟันควรประเมินผลกระทบของการเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติต่อคุณภาพชีวิตร่วมด้วย

Independent Study Title	Impact of Malocclusion on Quality of Life in Mathayomsuksa 1 Students Mae Tha District, Lampang Province
Author	Ms. Mukthita Nantichai
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Dr. Patcharawan Srisilapanan

ABSTRACT

Introduction : Orthodontic treatment need has been increasing dramatically in young adolescents in Thailand. The real need for orthodontic treatment as well as the effect of malocclusion on the quality of life of these children needed to be assessed. This study aimed to assess the prevalence of orthodontic treatment need and its impacted on the quality of life among Mathayom one, secondary schoolchildren.

Methods : This study was a cross-sectional study of 257 subjects, aged 13 years who studied in Mathayom one, Secondary School in Mae Tha District, Lampang Province. Subjects were examined clinically to assess orthodontic treatment need using Dental Health Component (DHC) and Aesthetic component (AC) of the Index of Orthodontic Treatment Need (IOTN). Face - to - face interview was performed using a Child Oral Impacts on Daily Performances (Child-OIDP) to assess the prevalence, intensity and extent of oral impacts on 8 daily performances (eating, speaking, teeth cleaning, sleeping, smiling, studying, emotion and social contact). The relationship between the prevalence of oral impacts and important covariables were analysed using a Chi-square test. The intensity and extent of oral impacts and related variables were analysed using a Mann-Whitney test and Kruskal - Wallis test.

Results : Among 257 schoolchildren, 44.7% were boys and 55.3% were girls. The mean age was 13.06 (± 0.24). The prevalence of orthodontic treatment need ranged from very little need to a very great need assessed by the Dental Health Component (DHC) of IOTN was 93.0%. 50.2% had a very great need for orthodontic treatment. 16.0% had a very great need for orthodontic treatment assessed by the Aesthetic Component (AC) of IOTN. 73.1% of schoolchildren reported having any oral impacts during the last 3 months. 1.5% reported having impacts of a very little intensity. 32.7 reported having impacts on only one daily performance. Eating was the most common performance affected (49.4%). 23.7% reported having the impact on the ability to smile without embarrassing. 71 (27.6%) schoolchildren perceived that they had malocclusion. When assessed the oral impacts among these children, 46.5% reported that smiling was the most common performance affected. When compared the effect of malocclusion on daily performances between the groups who perceived having malocclusion and those who did not, there were significant differences on the mean overall score of the total Child-OIDP ($p=0.02$), the score on speaking ($p=0.03$), the score on tooth cleaning ($p=0.03$), the score on smiling ($p<0.001$) between the two groups.